

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortúza 1867. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).

Nyitottéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Pest, oct. 14. 1867.

(D.) Azon nemzetiségek, melyek körünkben kezdték meg alkotmányos életüket, mind abban hibáznak, hogy egyszerre kívánják a végcél eléréni, nem tudnak kellőleg kitűrni, s egy nemzedék a maga dicsőségeért inkább mindent kockáztat, hogysen azt engedje, hogy az idők rendes fejlődéséhez képest a másik nemzedék nagyobb kockázattal nélkül jusson a végcélhoz.

Hogy Olaszország iránt Napoleon mily jó indulattal volt, azt eléggé kitűntette, mert nem Garibaldi, nem Victor Emanuel, hanem ő teremté meg Olaszországot. Ha Napoleon nem küldi hadseregét az 1859-ki hadjáratba, bizonynyal nem buknak trónjaikról az apró olasz fejedelmek. Az olasz seregeket az osztrák sereg mindenütt megverték, s csak a francia előtt tört meg az osztrákok ereje. Olaszország jelenlegi lételet kiválólag Napoleonnak köszönheti.

És Napoleon céljai itt nem végződtek Olaszország irányában, ő, ki nagybátyja eszméit követi, tudja, hogy Olaszország fővárosa csak is Róma lehet. Várt, míg Pius, ki most a 70 éven felül van, megfutja földi pályáját, s akkor francia és olasz befolyás alatt oly pápa választatik, kivel úgy a pápai tekintély fenntartására, mint Rómának Olaszország fővárosává tételére transigálni lehet.

Hiszszük, hogy e részben Victor Emanuel Napoleonnal eszméket cseréltek, s az olasz kormány meg volt nyugodva az olasz egység jövője felől.

De Garibaldi nem tudott várni, s dacára az Aspromontenál vallott kudarcnak, ujabban hasonló célból, s Mazzinivel is szövetségbe, expedíciót indított Róma ellen, föllármázva megint az olasz szélsőbb pártokat és fiatalokat.

Mondják — s meglehet — hogy az olasz forrongó párt az impulsust Bismarktól kapta, ki most cserben hagyta őket, s desavouálta saját külföldi képviselőit, kik az olasz vállalatot buzdíták.

De a szenvedélyek föl vannak zaklatva Olaszországban, s a kormány, mely a diplomata titkai tudva, látja Olaszország jövőjét rendes úton, már-már tülszárnalva van a forradalom által, naponta népszerűtlenebbé válik, s fegyverrel kell szétvernie az olasz városokon megújuló lázadásokat.

Igy a forradalom egy conflatiót késszít, a mely kihathat Franciaországra, ki keletre, s ha mi is elvesztjük eszünket, talán még reánk is. És a mozgalmat Európa minden pontján fogja nagy vérontás s mérszárlás kísérni, Olaszország talán legjobb fiait fogja a csatáren elvesztetni, lemeszárltatni nemzetének erejét, s utoljára sem fog a legjobb esetben többet nyerni, mint hogy egy-két évvel korábban jut Róma birtokához, mint jutott volna Pius halála esetében, minden vérontás s anyagi és erőbeli áldozat nélkül, míg más részről kiteszi magát lázongása által azon lehetőségnek, hogy az európai uralkodók erőt venén a forradalmi mozgalmakon, Olaszországot a forradalom kovászának tekintendik, kimondják róla a nagy szót, hogy: „libertatis incapax”, s visznek végbe ottan egy új restaurációt, mely Olaszország újabb felosztását vonhatja maga után.

Az olasz király és kormánya jól belátva ez eshetőségeket, azon van, hogy gyuladásában oltsa a tüzet, ki tudja azonban végre is nem fogja a nemzeti áradat maga után ragadni a királyt s kormányát is, mert a dolog ott áll, hogy az olasz gyalogság nem megbízható, kivéve a hős bersaglieriket, csak ez utóbbiak azok és a lovasság, mely nem szédeleg a Garibaldi propagandája által.

Nagyon természetes, hogy az emberiségben nagy rokonszenvet kelt Garibaldi, s bátor és elszánt szabad csapatjai, kik önzestelenül életüket dobják oda nemzetük dicsőségeért; de az is bizonyos, hogy ezen fényes önfeláldozásnak éppen Olaszországra nézve a legveszélyesebb következményei lehetnek, s így sokkal helyesebb lett volna, ha ezen sok szép erő arra szenteli magát, hogy a most alakult Olaszország néhány évi pihenés alatt épülje ki nagy anyagi romlásait, izmosodjék harci erejében s várja be a momentumot, mikor

maga az idő s a nem távol kilátásban álló körülmények sokkal biztosabban juttatják őt azon célhoz, melyért mindent kockáztatnia kell most bizonytalanra.

Láttuk, Belgium három évtized előtti forradalmát, mekkora erélyvel tudta azóta felhasználni. Céljaiban túl nem csapongott az elérhetőken, pedig neki is lehettek volna követelései; de kormányát s népét bölcs politika vezette, s azon kis ország ki tudta vívni azt, hogy ha alkotmányos szabad országról akarnak szólni, reá hivatkoznak.

És az európai népek becsülik a higgadt politikát s erőt látnak az oly népekben, melyeket a kivívott szabadság a szabadság féktelenkedéseire nem ragad.

Ezen elismerést most a mi nemzetünk is aratja, az európai fejlettebb népek lapjai nagy elismeréssel szólnak rólunk. Midőn kormányunk élére oly férfi állított, ki halálra volt ítélve az osztrák reactiótól, s mint bujdosó emigráns volt ismeretes Franciaországban is, küzdve ott, hogy hazáját az absolutizmus rabigájából kiszabadítsa; azt hitte az európai higgadt közvélemény, hogy egy nagy játék foly itt, s a magyarok kezébe ragadva a hatalmat, elrejtett boszujok kitörésének ellentállani képesek nem lesznek.

Most, midőn látjuk, hogy még a hazánkba beszórt gyújtogató szöszök sem rendítik meg a nemzetet, megtántorodni igéretében és adott szavában, midőn látják az országgyűlés többségének s egykori szabadságharcunk legnagyobb hadvezéreinek higgadt magatartását, nagy elismeréssel s a legbiztosabb föltevésekkel kezdenek viseltetni nemzetünk és akarat ereje felől, s azon élénk és lelkes fogadtatásban, melyben uralkodónkat a világ fővárosa részesíté, az oroszlanyrészt bizonyára a magyar király aratta, ki ennek valószínű öntudatában magyar egyenruhát is viselt az ünnepélyeken. Magok a pénzhatalmak bizalmukat fejezik ki nemzetünk politikai érettsége iránt, s maga Rotschild kimondá, hogy Magyarországnak biztosan kölcsönözne.

Azoktól, kik künn érintkeztek, értesülünk azon nagy rokonszenv részleteiről, melyet országgyűlésünk többségének szabadelvű, de túl nem csapongó, s egyetértő és elhatározott magatartása idéz elő. Magunk közt leve s annyi támadásnak s kisebbitésnek kitéve olykor meggondolkozunk, ha valjon nem gáncsolható-e csakugyan azon mű, melyet alkotni segítünk? s ha ekkor vizsgáljuk meg a legszélsőbb pártszínezetű európai lapokat is, önértékünkben erősbülünk, s ha értesüléseket veszünk eldöntő körű diplomaták s pénzemberek véleményeiről, örömmel érezhetjük, hogy a magyar belépett már az európai nemzetcsaládba, s nemcsak, hanem ott tisztelettel, becsüléssel s bizalommal van fogadva.

A miket mondok sem ábrándok, sem illusio, hanem oly tapasztalatok s értesülések resultatuma, melyekbe biztos hittel és meggyőződést helyezek, s melyek engem úgy pártunk szerepének európaillag elismert horderejére, mint hazánk jövőjére nézve kedvesen megnyugtattak.

Azon legújabb megpróbáltatás, melynek a szélső pártok, pártunkat kitétték, s melyet az férfiasan együttmaradva, s az ész és okosság fegyvere által vértézve állott ki, nevezetesen emelte hitelünket Európá szemei előtt. Minden mozzanatunk csak inkább győzi meg Európát arról, hogy valamint tudunk karddal és észszel s kitartással szabadságunkért küzdeni, úgy a kivívott szabadságot tudjuk bölcsen és higgadtan felhasználni belviharok által nem zavarva azt csiráiban, hanem szilárdság és egyetértés által ápolva, hogy biztos gyökereit újból megvethesse anyaföldünkben.

Kolozsvár város képviselőtestületének nov. 13-án tartott gyűlése.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után, közakarattal s általános lelkesedéssel fogadtattott el a következő két felirat:

I.

„Főméltóságú Magyar Királyi Miniszterium!

Kolozsvár város közgyűlése a f. évi october 27 kén végbement országgyűlési képviselő-választás után mai nap levén először összehíva, mindenek

előtt kötelességének ismerte tünnepélyesen nyilvánítani, hogy az e választás által fölünyre jutottnak látszó elvet teljességgel nem osztja, sőt inkább abban a szilárd meggyőződésben él, hogy a megkoronázott törvényes királyunk által visszaállított alkotmányunk védpaizsa alatt a békés fejlődés esz-közölheti legbiztosabban a magyar korona országainak jólétét, felvirágzását és a nagy Magyarország területén az alkotmányos élet megszilárdítását. Határozottan viszautasít azért a közgyűlés minden oly szerű feltevést, mintha a különböző amolatistieus körülmények közreműködése következtében létrejöhett tünnetű választás e város közérzletének, annál kevésbé a m. kir. főméltóságú miniszterium iránti bizalom esükkenésének lenne kifejezése, ugyanazért siet felhasználni ez alkalmat újból is nyilvánítani, hogy az a bizalom és ragaszkodás a m. kir. főméltóságú miniszterium iránt, melyet Kolozsvár városa közgyűlése más alkalomkor is szerencsés lehetett tolmácsolni, e város polgárai kebelében nem hogy esükkent volna, de sőt a m. kir. főméltóságú miniszterium hazánk jólétére eszélyes és fáradhatlan munkássága következtében tetemesen gyarapodott. Mely őszinte és szívből jövő tünnepélyes nyilvánításunk után, midőn az Egek urától áldást és sikert esdenénk közhasznu törekvéseire, mely tisztelettel maradunk stb.”

II.

Magyar kir. közlekedési miniszter és kolozsvár város országgyűlési képviselőjéhez hidvégi gróf Mikó Imre ó nagyméltóságához.

„Nagyméltóságú Gróf!

Mélyen tisztelt képviselőnk!

A Kolozsvár városban legközelebből véghezment országos képviselő választási események után városunk közgyűlése úgy a város, mint az egész magyarhaza s főleg ennek erdélyi része érdekében kedves kötelességének ismeri újból és újból nyilvánítani azt, a mit nyilváníthatni mindig legbensőbb grémére szokott: e város polgárai büszkéek arra, hogy Nagyméltóságod polgármesternek nevezhettek büszkéek arra, hogy Kolozsvárt a magyar országgyűlésen Nagyméltóságod által tudják képviselve. Az az osztatlan bizalom, melylyel e város választó közsege Nagyméltóságodat két ízben képviselőjévé választotta, nagyon esékely és töredékes kifejezése annak a benső bizalomnak, melylyel Nagyméltóságodhoz nemcsak e város, hanem egész Erdély ragaszkodik, és ez a bizalom az idők folytán nem apadott, sőt növekedett. Legyen azért Nagyméltóságod meggyőződve arról, hogy valamint Nmlgod nem változtatta lefolyt életével tanusított nemes irányzatát, mely Nagyméltóságod minden törekvéseit, hazánk, nemzetünk boldogítására szentelte; szintugy nem változott e nemes város közgyűlése Nmlgod iránti tiszteletében, szeretetében, ragaszkodásában és megtörhetlen bizalmában, mely érzelmet nyilvánítását midőn tisztelettel kérné oly jó akaratall fogadni, a mily őszintén nyújtatik. Mely tisztelettel stb.”

Ezután egy főkormányászéki intézvény olvasatott fel, melyben értesítettik a képviselőtestületet, hogy a Szentkirályi Zsigmond választása a miniszterium által helybenhagyatott; minek folytán határozatba ment, hogy a polgármester esküjét egy későbbi gyűlésen tegye le, midőn az összes választók is részt vehetnek.

Erre egy indítvány jött szőnyegre, mely ajánlja, hogy annak, ki a gyilkosságoknál a tettest fölfedezi, 100 arany jutalom adassék. Veleményadás végett bizottsághoz utasított.

Eppen így bizottsághoz utasított Felek községének azon kérvénye is, melyben magát a város hatósága alól kikeblzetni kéri, s addig is sürgeti, hogy a képviselőtestületben részére aránylagos hely adassék, a városi vám fizetése alól felmentessék stb.

Felolvastatván a mult évnegyedben bevett borárlási díjakról kimutatás, melyből kitűnt, hogy e díjak felénél több van hátrálékban, elhatározott azok erélyes felhajtása.

A rendőrségnek kötelességétl tétetett, hogy a vásár és személtvám körül már nagyon is sürűn előforduló visszaélések meggátlására erélyesen lépjen fel, s az ellenörködés megszűnőn, az e végre felállított vámbódékat 3 nap alatt rontassa le.

Több keblügy elintézése után a tolvajok s gyilkosok üldözésében erélyes Deák Miklós rendőr elbocsátásáért interpelláltott a tanács, de, mert ezzel saját hatáskörét át nem hágta, a közgyűlés ez interpellatió tárgyalásába nem boesátkozott.

Végül — mint már mult számunkban is röviden említők — több felől történő felszólalás a városunkban mind inkább bomladozó vagyon- és személybátorság tárgyában, a városi rendőrség kö-

telességétl tétetett az ez iránybani nagyobb erély és pontosság, mire a főkapitány Császár Sámuel hivataláról lemondott, kijelentvén, hogy azt e hó végénél tovább nem folytatandja.

Egy pár szó

a székely kivándorlásról.

Több éveken át figyelemmel kísérem azon jobbnál jobb eszmékkel teljes cikkekkel, a melyek a „Kolozsvári Közlöny”-ben megjelentek és a székely nemzet ügyét oly sok és jó oldalain fogták fel, hogy ezen ügybeni fölszólalásom nagyon fölöslegesnek tartanám, ha mindenütt nem a túlnépestelet látnám, a kivándorlás fő indító okál felhozva. Igaz, hogy a jelenben folytatott gazdasági móddal a mivélés alatti földön igen sokan lakunk arra, hogy az, minden megfeszített szorgalom és takarékoság mellett is nekünk eltartást nyújthatna. Hanem vessünk egy tekintetet roppant területű közhelyeinkre, a melyeknek elhasznált és kielt volta s gazdasági és erdészeti szempontból ferdén való felhasználása, nagyon káros és szomorító, mivel az ezekből vett hasznok, kevés kivétellel, faizásból és legelésből állanak, a melyek évről évre mind silányabb jövedelmet adnak, mivel a havasok nagyobb részéből a becses fenyőfa pusztul ki s helyét nagyon sok vidéken, még a hideg Hargita oldalain is, haszontalan cserje-féle fanemek foglalják el, melyek reptől magvaiknál fogva mind tovább terjednek, a hasznos fanemeknek, úgy szintén a legelésnek nagy kára, mivel a hozzájuk közeli füvet tömött, bokros galyai miatt a legelő állat fel nem használhatja, legfennebb a kecskenyájak magokat a bokrokat, melyeknek ágait rágya még tömtebbé s hozzáférhetlenebbé teszik más nagyobb állatoknak, pedig az erdők ezen csapása a székely földi erdőkből sehol sem hiányzik.

A közhelyek felosztását látnám jelenben bizonyos mértékig eszéravezetőnek a székely nép belterjeszkedésére nézt, mivel ezekből nagyon sok helyet lehetne megalapoztatni, felhasználni, mint kint arra nagyon sok helyen példát adott maga a nép, a mely rendszeren mindig legjobban el szokta tanálni szükségéi mikénti kielégítését, úgy, hogy ebben csak elő kell segíteni, azaz: a község minden birtokos lakosa által közösen használt, faluhelyeit felosztani. A mely osztály végrehajtása sok mindennemű nehézségekkel s költséggel is járna; de ez magát nagyon jól visszafizetné, mivel rövid időn számos lakások állanának, a mostan majdnem használhatatlan állapotban levő elpusztított erdők helyein, mint a mikint sok helyen van az, különösen Udvarhelyszék havasaiban, kivált ha ezen új megtelepedők a kormány által segítettének, nem ténylegi segélyadás, hanem csak tőlük való nemvevés által; kimondatván, hogy minden új megtelepedő bizonyos évekig adómentes, mit pedig a kormány az országos jövedelem csonkítása nélkül tehetne, mivel faluk származnának a mostani pusztá helyekre, miáltal később nagyot szaporodnák az ország adózni képes osztálya.

Udvarhelyszék havasain is nem azért vannak azon számos telepedések, mintha fel volnaának osztva, hanem ezek legtöbb helyen a közhelyek hanyag kezelése folytán származhattak, miután azokat egyes birtokosok egész 1853-ig nagy mértékben foglalhatták, s némelyek egyes részeket nagyon olcsó áron meg is vettek, a mi midőn mind a községek, mind az egyes birtokosok nagyobb figyelmet kezdtek fordítani birtokaik hasznosabb és jövedelmezőbb kezelésére, kényszerítődvén a kormány által követett oly sokféle követelések kielégítése által. A közhelyeknek ezen hanyag kezelését követhette a nép annak igényei szerinti eszérányosabb felhasználásai hajlamát, a melynek következtében számos helyeken a haszontalan bokrokat kipusztította s helyébe kaszálókat alakított a marhatartás nagy gyarapodására, e kaszálókra házat és marháinak pajzát épített. Ezen megtelepedések a már régebben elfoglalt helyeken a most közelebbi tíz év alatt megkészszerződtek. Vannak községek, melyeknek havasaiban száznál több a télben nyáran lakott házak száma, pedig az ilyen elfoglalt helyek nagyon esékely részét teszik azon falu közhelyeinek. Nagyon sok községben nincsen ily foglalás, mindamellett, hogy ottan megtelepedésre elég alkalmas hely vagyon, mint pl. Erdővidék gyönyörűen fekvő erdőségeiben, hol az azt átfolyó szép havasi patakok völgyeiben bőven van jó termőföld, melyen kevés szorgalommal oly jó gabona s kivált széna teremne, mint termékeny térségen, a melynek jeleni termékenysége úgy is nagy befolyással voltak ezen vizek lerakódásai,

már pedig e vidék nagy és népes falvainak sok ezer holdra menő közhelyei vannak felszátlan. De itten a letelepedések mellett, még az erdőgazdászati ezáltal emelése is nagyon fontos, mivel sok a székelyföldön megapadni kezdett túlgifa, melyre akkor bizonyosan nagyobb figyelem fordítatnék, mint jelenben, midőn az erdőt senkijének és mindenkijének tartva nem nagyon irtalmasan bánnak vele; de ekkor mindenki sajátjának, nem pedig másnak nézve azt, igyekeznek nemcsak vágni, hanem nevelni is a becses fanemeket. Különben itten nevezetessé fognak válni a nagy és bükkes erdők is, az azokból nyerendő szénért, mivel Erdővidék sok és jó vasköve nem fog mindig felhasználatlan heverni, mivel az ottan némely helyen előforduló vékony kőszénrétegek nem fognak eleget szén adni. (Folytatjuk.)

Dobokamegye bizottmányi gyűlése

november 4—5.

November 4-én d. e. 10 órakor az összehívott bizottmány 81 szókás szerint küldöttségileg meghívott főispánját, midőn megjelent, éljenekkel fogadta, ki is elnöki székét elfoglalva, megnyitó beszédében hangsúlyozta az újon választott alkotmányos megyei tisztekkeli megelégedését, s vonatkozott az újabb polgári izgult mozgalmakra és kiemeli, hogy azok megyénkben viszhangra nem találhatk.

Ezután olvastattak a múlt gyűlésről a Felsőges kir. pár s kir. biztos urhoz tett feliratokra jött válaszok.

Olvastattak a miniszterium leirata, melyben a keblő pénztárnokságot megerősíti, s mellé egy ellenőrködő irnoki állomást rendez, s ezzel kapcsolatban a jövő évi költségvetés kiszámítását elrendeli. Folytatólag főispán báró ő méltósága tudatja, hogy Jancsó Mihály választott pénztárnok úr mellé irnoknak Theil Camillo urat kinevezte, és hogy a költségvetés pénztárnok úr által elkészítették. A többiek tudásul vétetvén, az utóbbi átvizsgálása egy bizottságra bízottat.

A leküldött szentesített törvény-példányok, egy a koronázási arany- és ezüst-érmek illető gondozás alá átadattak.

Főbíró törvényszéki elnök Felszegi Samu úr jelentése olvastatván, érdekesnek véljűk e jelentés előbeszédét ide iktatni.

Tekintetes megyei bizottmány!

Az alkotmányos önkormányzat lényege a szentesített törvények feltétlen uralma és biztosítása az állam ellenőrzési joga, mit a közgei főlébe helyezett erkölcsi testületei által gyakorol.

Alkotmányos életünk újbóli feltámadásában önkormányzatát magas jogilag is szentesített törvényekre fektetni, a fenálló törvényeken kénytelen azt inogtatni, de nem inog az alap, remélhetőleg biztos szilárdra építik azt Felsőges urunk, koronás királyunk és derék honatyáink az európai államviszonyok keretében jól beillő közjogunkba; erre kezdik letenni felelős kormányunk és országgyűlésünk a magánjog multunk szelleméből kiinduló s jövőnk kívánalmaihoz érdemlő rakatait. Isten áldása a nagy munkára!

A biztosítéknak, az állam ellenőrzési jogának gyakorlatában vagyunk: miniszteriumunk, mint az országgyűlési többség kifolyása az országgyűlés, s a miniszteriumok alárendelt kormányközegek, mint a közvélemény választottjai a köztörvényhatóságok ellenőrzése alatt állanak.

Ily viszony a felelősség kölcsönösségében leli fel életképességét, s a közsabadság állandóságát biztosítja. Midőn én a vezetésem alá bízott dobokamegyei társas törvényszék és egyesbírók nevében, a megyénkbeli törvényhez is mérve és ügykezelése iránt a tekintetes megye bizottmányunk beszámolni magamat hivatottak érzem, alkotmányos állásunk fennebb vázolt felfogásából indulok ki, s tisztelve a tekintetes bizottmányban nemes megyénknek, mint az állam egyik erkölcsi testületének képviselőt, s tekintve szemben ezzel a megyei igazságszolgáltatást, mint kormányközeget, beszámolómmal kötelességet hiszek teljesíteni.

S ekkor áttért a jelentés a perforgalom és ügykezelésre. Ajánlatot tesz a törvényszéki rendeltetésben levő árvaügyek új rendezésére, s az irnoki személyzet megszaporítására. S végül kiemeli, hogy az urbéri ügyek hátráléka lejárhatlan, míg külön urbéri osztály nem állitattik fel és az urbéri nyiltparancs hiányai és kérteltetéségei ki nem igazítottak. A jelentés ügyleti kimutatásokat tartalmazó része egy kinevezett bizottságnak adottak át átvizsgálás végett. Az ajánlat pedig érvényrejtuttas végett kir. biztos úr ő nmghoz felküldetni határozatott.

Ezután bizottságok nevezettek ki a b. Eötvös miniszter népnevelési egyeték alakítására tett felhívása s a mellékelt előleges tervrajzra véleményt adni, szavazatszedő bizottság a Török József lemondásával ürességbe jött egyik aljegyzői állomás munkálatait, s meg más bizottság a több tartozó törvényhatóságoktól jött átiratok átvizsgálására.

M. F. úr bírtónak építését inditványozza. De ez már csak azért so jöhetett tanácskozás alá, mert az új megyei osztályozás elkerülhetlensége mindenkül átértett szükségessége.

Végül B. M. alispán úr egy bizottmány kinevezését inditványozza, tervet dolgozni a jövő évi egyedes gyűlésig: egy megyei kényszer-kölcsönös biztosító társulat alakításáról, tűzoltó eszközök beszerzéséről, takarékmagtárak felállításáról, gazdasági, kivált szőlőművelés fejlesztése, a tagosítás előmozdítása érdekében. Az inditvány elfogadtatván, a bizottság kineveztetett.

Erre következett a fényes főispáni ebéd, a felköszöntések hosszú sorával.

November 5-én jegyzőkönyv olvasás után a törvényszéki perforgalom és ügykezelés megvizsgálására kiküldött bizottság örömmel jelenti, hogy a tömördek hátrálékok annyira lejárattak juristium nélkül, hogy ily ügykezeléssel s kitartással ez év folyamára alatt már a törvényszék a polgári s büntetői ügyleteknél currensben lesz.

A szavazatszedő bizottság jelenti, hogy a kijelöltek közül Pap László román atyánkfia nyerte a többséget az aljegyzőségre.

A transpositionális munkálatok átvizsgálására kiküldött bizottság jelentéséből bámulva láttuk, hogy a temérdek hátrálék mellett voltak hivatalok, hol még jegyzőkönyvek is hiányoztak.

A népnevelési egyeték alakítását illetőleg a bizottság jelentéséből fájdalommal láttuk, hogy ez eszme még nem megért gyümölcs.

A testvér hatóságok átiratait megvizsgáló bizottság referense b. B. D. szép tollal ecsetelte Zemplémmegye átiratát, melyben a nemzetiségi kérdések megoldásánál a nyelv kérdése csak odáig engedélyezhető, hogy általa államügyi zavar ne okoztassék.

A költségvetést átvizsgáló bizottság egy tervet nyújtott be, mely szerint a hivatalnokok fizetése emeltevén, a napbér rendszer ezen bürocraticus állam-kiszébelő intézkedés megszüntetendő lenne. Felküldetett felsőbb helyre.

A katonasággal nemettől levelezés kérdésénél egy bölcs férfi azon megjegyzést tette: „Mi határozzuk meg, hogy csak magyarul levelezünk; aztán a tisztség lássa, mit csinál.” Jót neveltünk rája!

Az útesínaltatás vett több vitaközlési időt igénybe. De már ez sehogy sincs a maga rendjén. Mi alkotmányos megye vagyunk s mégis útink csináltatása érdekében szót emelnünk se lehet, *) mert a főkörmányszék rendelkezik felette. A szolgabírók feltgyelete alól az utak kivették. Alispán, mérnök s az ők teremtetett útbitosok ügyelnek fel a rendelkeznek. A megváltott útnapszámok ára napidíjakul (?) kél el, s az országútnak nevezett s roppant napzámát felemésztett, s még mind nem kész balászfalvi úthoz a helységek pénztára köteleztetik hidasnyagokat kiállítani. A kálzói hatóságok a megváltott útnapszámot, pedig ez a mezőseget Naszódvidékével összekötő vonal csaknem életkérdés. Annyi a Bach-rendszer alatt kivágott útra maholnap rá sem ismerhetni, új kimérés fog szűkségetlenni. Azok bevégezése helyett újakat vágunk, s a rendetlenül tett közmunkaerőt elpazaroljuk. Némely helységből nincs ki, nincs bemeneteli út. De még nem is panaszkodhatni a megyén, mert az utak felett a főkörmányszék rendelkezik.

r. 1.

A honvédelmi miniszterium körirata valamennyi törvényhatósághoz.

Hogy a magyarországi és erdélyi szabadságos és tartalékos katonák, házassági ügyeiket illetőleg, a birodalom másik felében már engedélyezett ugyanazonos könnyebbitésekben és előnyökben részesítsenek, szoros hozzáalkalmazás végett a közönségnek tudtul adatik, hogy a huzamosabb időre, vagyis behivatásukig, a katonakötelekből elbocsátásukig, vagy a tartalékosok közé való sorozatásukig szabadságolt katonákra, az őrmestertől vagy ezzel egyenlő altisztól lefelé, valamint a szárazföldi és tengerészeti katonahatalom tényleges szolgálatában nem álló tartalékos katonákra nézve, — ha közülük bárki a katonakötelek harmadik korosztályt már meghaladta, azaz a huszonharmadik életkor betöltése után következő év jan. első napjától kezdve, ha azon időközben, míg a polgári törvényhatóság alá tartozik — házasságra lépni kíván — kivétel nélkül, egyedül csak a polgáregyénekre vonatkozó szabályok alkalmazandók.

Ezen okból a végre, hogy megújíthassanak, a katonahatóság engedélyére, az egybekelés kihirdetésének elengedése és a katonai lelkész hivatal köréből való elbocsátásra szűkségük nincsen.

Hasonlóan az érintett katonák házasságaikból keletkező viszályokat tárgyalni és elintézni azon törvényszékek hivatnak, melyek alá azok, ha polgáregyének volnának, tartoznának.

Az esketést eszközölt keresztény hitvallású lelkészek és rabbik kötelesek mindazonáltal a fogantatott esketést felől az anyakönyvnek hivatalból kiállítandó, szószerint hiv kivonatát a katonai személyes alapkönyvhöz (Grundbuch) leendő mellékelés céljából, és pedig a keresztény hitvallású lelkészek egyházaljárójuk útján, a rabbik, pedig a járás szolgabírája, illetőleg a megye és város útján az illetékes katonahatóságnak megküldeni. — Hasonlóan az említett katonáregyének házasságaiknak

*) Csak tessék bátran szót emelni; ha alapos az, mindig meg van hatása, s a jelen kormány bizonyosan csak köszönettel veszi.

Szerk.

jogérvényűvé vált ítéletek alapján megsemmisítetk, a házaselek egymástól elválhatásának és házasságkötélük felbontásának nyilvánítása, a katonahatóságoknak azon törvényszékek részéről adandó tudtul, melyek a fennálló szabályok és törvények értelmében ily ügyekben első fokulag határoztak.

Ezen szabályul szolgáló körrendelevény az alattas közgeeknek és közsegeknek, valamint a rabbíknak is azonnal tudtul adandó, mely végböl a rendelevény kellő számu példányai mellékelteknek, s egyidejűleg minden érsek, püspök és superintendensnek is a papság tudósítása végett megküldetik.

A kir. bíróságok tudósítása végett m. kir. igazságügyminiszter úr ő nmgha szintén felkérte. Kelt Budán, 1867. évi november 6-kán.

A miniszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszternök meghagyásából: Gelich, m. k. osztály-tanácsos.

Levelezés.

Néhány szó Párisról és a kiállításról.

Lipose, oct. 4. 1867. — Midőn e sorok írásához kezdék, akaratlan eszembe jut egy passusa a hellen eposnak, midőn a nagy költő hőst dícsérendő s műsájának ajánlva egy tündeti föl, mint sok vitátort jártakor látott és tapasztalt férfit, s mind ezt érdemére, dícséretére hozza fel. Ma is — ama kor óta századok, ezrekkel melva — sok tekintetben igazat adhatnak a vak dalnoknak, s bár kevesebb szenvedéssel és veszélyel, mint egykor a ravasz király; de nem csekély nyereséghez jut az, ki látat különböző országokat, tanulmányozhat különböző szokást, s megismerhet különböző népeket, egyaránt érdekes és tanulságos nem csak a s z a k t u d ó s, de minden mivelte emberre nézve, szeretjük nevetséges szinben tündetni fel az angolnak utazási maniját, pedig levonva a levonandókat, e nevelésnek kálzói különzködés megett igen nok értelem és gyakorlati szellem rejlik. Ez utazási kedv talán bármely mivelte népnél inkább el van terjedve, mint nálunk, mit kevésbé ősi kényelmünk és mozdulatlanságunk, mint inkább hazánk távoli fekvése s közlekedésünk hiányosságának szeretnek tulajdonítani, bármi legyen oka, de remélni szeretném, hogy jövőben máskint lesz, s ha nem is jutunk az angol turistái, vagy a német nyári, philisteri utazásainak végétéig, a tanulmányok és önképzésnek e gazdag mezeje nem lesz elhanyagolva nálunk sem. E reményre feljogosít azon igen örvendeztető tény is, hogy — mint egy párisi hazánkfától s hiteles forrásból értesültem — a kiállítást meglátogatót hazakunál szamat körülbelül kétezerre tehetem, s annyit magam is tehetek hozzá, hogy a magyar öltözet egyike volt a kiállításon leggyakrabban látott s jól ismert nemzeti divatoknak.

Már rég, talán századok óta, különösen Páris volt a pont, hová a tanulni s így mulatni vágyónak szeméi fűggeszve voltak; egyaránt gazdag tér egy a történet- és régiségbúvár, mint a művész és műkedvelő számára. E sorok írója — már meglehetősen rövid ott mulatása alatt kényszerítve — inkább ez utolsó szempontból indult el látni és tanulni, főczélul tűzve általános, de jellemző vonásokban ismerni meg Párist épületeivel, gyűjteményeivel, szokásaival, népével, s ez — állithatom — meglehetősen el lett érve, mert bármennyire el legyen e világváros öntve — kivált a kiállítás idejében — idegenekkel, az alap, hogy úgy szóljak, a háttér az egyes alakok megett, mindig egy és ugyanaz a párisi népet s ajátságaival. Ugy nézzük e mozgást, pezsgést a boulevard-okan, újságeladók bódékban, kávéházak, színházak előtt s ezekben mindentől a többi elem közt tulnyomó a francia, s jelesen a párisi, e nép, mely az egész nemzet s ennek minden sajátsága kivonatának, személyesítőjének tekinthető, hol a francia vér minden jellemvonást képviselve s a legfinomabb részlet és végletig kiképezve van, e mozgékonyaság, könnyűség sokszor felültelességbe menve át, e pezsgés, e zaj, mely elkábit, e kedv- és gyönyörhajhászás, s más számtalan sajátosság képviselve van itt, s ha egy rendszeresen kivitt központositási rendszer következtében politikai tekintetben a magától és magában kifejezett népet és sajátsági tanulmányozása folytán népsmei tekintetben bizton elmondhatjuk: Paris c'est la France, ha ismered Páris történetét, ismered Frankhonét is, ha ismered irodalmát, művészetét, szokásait, életét, röviden előttd áll az egész is, a mint volt, van és lesz.

Páris, mely népességre nézve második városa Európának, sok más tekintetben első, mondhatni egyetlen, külső szépsége egészen új keletű s nagyrészen a második császárságnak köszönheti lételet; ő és híi organuma, a Szajua praefekt Hanssmann alapítói az új Párisnak, mely ugyszólva még elemeiben már is tulszárnyalja a régi historiai várost, Frankhon királyai mindig előszeretettel viseltettek fővárosuk iránt, s a régi római Thermes (Lutetia), Constantinus, Clorus s Julian császár palotája óta számos nyomát találjuk királyi fény- és nagyságnak. ott van I. Childbert egyháza, a rejtélyes ő Notre-dame, melyen századok faragtak s nemzedékek építettek, I. Childerich által építve, bár egészen megújítva a St. Germain l'Auxerrois egy-

háza, mely ha annyi tragicus emlék közt a Bertalan éj vérzőzönének emléke is van köztve, ott van a szt. Lajos szt. kápolnája, a goth építészet remek műve, gyöngye s annyi más templom diszei s egykor megalapítói a goth-építészetnek. De ha a középtületeket, palotákat veszülük is, mindent királyok és századok nagyságát csudáljuk. Vegyük a Louvret és Tuillériákat. A Louvret a merovingek „lupara“-ja (farkasviskó) helyén már Filep Agost kezdé építeni (1204.), V. Károly, I. Ferencz, II. Henrik, IX. Károly s anyja Medici Katalin, a Tuillériák alapítói, IV. Henrik, XIII. XVI. Lajos, a nagy Napoleon s XVIII. Lajos dolgoztak rajta s hagytak még eleget a mostani Napoleonnak, s talán utódjának is. Hány nagy eseménynek volt műhelye e sötét palota s hányat fog még falai közt szülemelni látni az új, a III. Napoleon palotája. Lerontá a jó párisi nép a királyság trónját, lábbal taposa erekleit, szétszórta esontjait, de századok alkotta búszke műveik daczoltak az idő minden viszontagságával, még akkor is, midőn az veres sipkás sansculotte-ok alakjában rémségesebben fenyegetődzött, mint valaha.

A jelen Páris caesarja jól ismeri népét s a szerént teszi intézkedéseit, tudja, hogy a positiiv, erőszakos fellépés az, mi e népet rettentővé teszi, míg gyengének bizelegve, negativ és praeventiv rendszabályokkal bármit elérhet; tudja ő, hogy ha e külsőségek kapkodó nép látja és látatja pompás boulevardjait, felejtí a rájuk fordított roppant költséget, s még azt is, hogy a központokon igen kemény kaszárnyák ágyui képezik a befejezést, s hogy a kényelmes öntött kövezetből, melyen csak egy pereg a kocsi és omnibusz, több barricade-ot nem csinál, hogy egyszóval a tényleges hatalom, míg a katonai erő részén van, ura a nagy városnak s minden nyugtalan elemének. Róla igazán elmondhatni: „miscuit utile“, már az ő szempontjából, dulci, s oly emléket emelt magának, mely méltó trophaeuma nagy eszének, genialitásának, vagy itélhet e másként valaki, ki az arc de l'étoile colossalis diadalivétől kissé figyelmesen vette szemügyre a kész és megkezdett építkezéseket, melyeknél a kormány állitólág a jó levegő s város csinosítása tekintetéből sem költséget, sem áldozatot nem kímél, melyek percz alatt tűnnek el és újak merülnek fel az ezer meg ezer munkás keze közt, hinnéd, hogy Babelt akarnak építeni. Így pl. a kiállításról vezető Jenahid felett elterülő pompás, pázsinttal szegélyezett 250 méter széles lépcsőzet, ugynevezett trocadero helyén most egy éve még ronda városrészt emelkedett, mi talán sértette volna a kiállítást látogatók jobb ízlését s — pusztulnia kellett — képzeltetni miibe kerülnek az efféle kisajátítások, s pedig ez éppen semmit sem jövedelmez, de éppen az sajátsága a francziának, hogy míg az angol fontolgat és számít, a német tüprenkedik és alaposkodik, a magyar tétlen marad s utána se gondol, a francia kigondolta, elkezdte s be is végezte már, a mit akart, rosz gazda, de eszméi nagyok, kivitele gyors, van benne tűz, akarat, érel, önérték és dícsvágy, quantum satis.

Néhány szót még a kiállításról s befejezem már is hosszúra nyult soraimat, természetesen csak keveset és röviden érinthetek egy néhány minket érdeklő pontot. Az egésznek nagyszerű, szerves beosztása már nagyrészt ismervé van olvasóim előtt s én nem akarom ismétlésekkel untatni, csak annyit jegyzek meg, hogy a hol az egyes ágak szerénti peripherialis és nemzetek, országok szerinti radialis (sugárképi) felosztás hiányt vagy zavart mutat, az csak is az illető országok kiállításai hiányának vagy mások többségének tulajdonítható; nagyszerű e mű minden részletében, gyakorlati felosztásában, szóval, tulszárnyalva az eddigi hasonló czélra emelt palotákat, s így a Champs Elyseesi bár magában pompás és nagyszerű iparpalotát is, mintálul szolgálhat az ezután létrejövőndöknök (!) Minden nemzet kiállította mije volt, s mindannyi közt természetesen Frankhon a legtöbbet, utána az ő vetélytárs Brittanía s az új óriás Észak-Amerika, a többi államok során az ausztriai császárság mindensetre szép helyet foglal el, mit kevésbé mondhatnánk a magyar királyságról, mely inkább absentia elucet.

Ki Magyarországot e kiállításból tanulja ismerni, aligha mond egyebet, mint áldott jó föld lehet, de primitív ipar és művészet nélküli lakókkal vagy egyszóval csupán nyerstermelő országgal, míg a szomszéd Rumánia egy bár e nagy gyáriparral bíró országokkal nem versenyző, de tekintélyes lendületnek indult ipar nyomait mutatja, s míg az ország kiállítása meglehetősen képét nyújtja a hazai viszonyoknak, szokásoknak s viseleteknek, nálunk mindenről hallgat a biblia.

Eredeti magyar alakokat csak a Dreher sör-csarnoka falára festve s a bajor sörházban zenélő új magyarjainkban találhat a kíváncsi idegen, de ezeket meg is bámulja ám derekasan, kivált az a kóta nélküli játszás nem fér az eszébe, ilyet még nem látott. Az ausztriai császárság osztályában lát ugyan az ember tárgyakat „Hongrie“ felirattal, de nem sokat az igaz, a muzeum küldeménye érdekes a szakemberre nézve, de több sem ártott volna, mit elmondhatunk, nagyrészt a gabona és liszt kiállítóinkról is, kik helyenként orvososágos üvegekben vagy legalább ezeknél nem nagyobbakban tették szemlére tárgyaikat, pedig nyers terménynél a tömeg is sokat tesz, mint ezt Oroszország ha

sonló kiállításra fényesen tanúsítja; boralnak sok jutalmat nyertek, de legérgebb magyar bort — Tokajit — mégis egy muszka borkereskedő állított ki, még a múlt századból valót. Feltűnt szép opálunk Felső-Magyarországból s szálfáink a határvidékről; hogy a jó magyar konyha hőseinek is mondjak le-
verő hirt, még csak magyar ételt sem kaptunk má-
sutt, mint Bécsben, akárk mondani Dreher csar-
nokában, pedig ott állt egy magyar csárda-minta,
s még csak kidült, bedült sem volt az oldala, ha-
nem egészen új, de mi haszna, ha be se lehetett
menni.

Hozhatnék még fel sokat sokat, de nem aka-
rok recriminálni, s a dícséretes igyekezetet egye-
sek részéről kisebbiteni, de mit tehet ott az egyes,
hol országok versenyeznek, kormányunk nem volt.
Másként van most, s ha — mi nagyon kétes — még
létrejövendő egy hasonló nagy verseny a béke és
áldás terén, megvárjuk, sőt megköveteljük, hogy
házánkat illő színben, nemzetünkhez, multunkhoz, sőt
iparunkhoz és terményeinkhez méltóan állítsa a
mivelt világ s nemzetársai elébe.

Takács Lajos.

Aranyosszék (Vártalva), nov. 6-kán, 1867. —
E faluban, mely a nyugati havasok Aranyosszékre
kinyúló lába alatt fekszik, ember emlékezet óta
soha semmi járvány nyavalya sem uralkodott. Az
idén pedig, szeptember hó vége felé kezdődött, a
hólyagos himlő oly nagy mérvben ütött ki, hogy
az 5—600 lélekbeli álló helység lakóinak egyötödét
eljárta és jelenben is járja, még pedig kicsinyjét,
nagyját egyformán. Szerencse, hogy még csak
négy haláleset adta elő magát. Megvártuk volna,
hogy a járási dulló úr tegyen valami lépést a ra-
gályos és terjeszkedő nyavalya elfojtatására koráb-
ban, mint a hogy tett. Ma azonban megjelent a
szék doktora, tks Bód úr, s házanként kereste fel
és látogatta meg a betegeket, ingyen curát és gyógy-
szert ajánlván fel a szegényebb sorsu betegeknél.
Jól esik a szenvedő megrémülteknek a doktor úr
ezen emberbarátias eljárása. Isten áldja meg szé-
künk betegeihez mindig tanusított készségeit! Je-
leuleg a himlősök száma 20—25 körül áll. Már
tán az időváltozás és az orvosi segély eleit veszi
e komoly bajnak. r. l.

KÜLFÖLD.

OLASZ ÜGYEK. A „France”-ban Garçin a
francia nemzeti politikát fejtegeti. Azt kéri, hogy
midőn Richelieu a protestáns államokkal küzdött
az osztrák-ház ellen, protestáns politikát ültet-e?
Hát most, midőn Rómában az egyház függetlenségé-
t védi — most clericalis politikát ültet-e? Midőn a
franciák Rómába mentek, s megátolták, hogy az
olasz nemzetiség a pápaságot ne absorbeálja, csak
a nemzeti politikát folytatták. S e pontnál leplezet-
len észinteséggel nyilatkozik: „ha valaha valami
meglepetés folytán, melynek Franciaország s Eu-
rópa áldozataivá lennének, Victor Emanuel vagy
utóda bevonulnának a Capitolumba, elvesztenék
első állásunkat a kath. hatalmak közt. A dolgok
természetes folyama következtében e hely arra
szállna, ki a pápaságnak őre, s bizonyos tekintet-
ben vezetője. Olaszország alázasat szolgálva lenné-
nek, mely ellenőrizné nálunk a vallásos ügyeknek
adott impulsiót, s annál veszélyesebb s ellenállhat-
lanabb befolyást gyakorolna, mert a vallásos sze-
mek előtt annak forrása szent volna, mint az egy-
ház legfőbb hatalmának emanatiója lenne.”

S ő természetesen az ilyen állapotot tartha-
tatlannak hiszi. Azt mondja: „Anglia bírja a pro-
testáns clientelátust, Oroszország az orthodox chie-
ntelátust, — mit a kath. clientelátust őrizzük meg.”

Különben e lap szerint az események jelen
állásával szemben, midőn Francia- és Olaszország
között az összeköttetés el van kurtulva, a politikai
köröket a congressus esélye foglalkodtatja. Francia-
ország nov. 9-ig — írja — még nem tett semmi
hivatalos előterjesztést a hatalmaknál, s a dologról
csupán hivatalos társalgások történtek. Valószínű,
hogy a Tuillériánál levő követek sondírozzák ud-
varuknál, hogy hasonló ajánlat hogyan fogadtatnék,
ha feltételek. Különben úgy hiszi, hogy bár az
udvar óhajtaná, hogy a kérdés az európai jog
szempontja szerint oldassék meg; de semmi oka
sincs siettetni a megoldást.

Midéz nem zárja ki azt, mit a „Debatte”-
nak írnak Párisból, s éppen azért nem valószínű-
len: „már elküldésre készen van azon körlevél,
mellyel a francia kabinet a hatalmakat egy ad hoc
conferentiára meghívja a római ügyben. Az ajánlat
intime lesz a nagyhatalmakhoz, a pápához, Spa-
nyolországhoz, Portugáliához.”

Ennyi az, mit a conferentia kérdéséről írha-
tunk.

Különben Olaszország helyzete nyugodtabb
lett s Florenzben és a többi nagy városokban
helyreállt a nyugalom. Mazzinista agitátorok próbát
tettek ugyan fellázítani a népet, de vállalatuk meg-
hiúsult. A milánói és páviai tüntetések nagyon erő-
sek voltak, s csak fegyverrel nyomathattak el. A
nép nagy része különben nem hajolt az agitátorok
felhívására. Mindkét városban történtek bizonyos
számu befogatások; de a dolgok újabb fordulatra
a nyugalom helyreállt.

A milánói tüntetésről már tudhatni annyit,
hogy a községi épület s a francia consulates vol-

tak főként fenyegetve. A Scala színház előtt bar-
ricádokat akartak emelni, s több nemzetőrt és ka-
tonát sebesítettek meg kövekkel.

Páviában a községtanács a deákokat kérte
fel a rend fenntartására.

Genuában falragaszszal hívták fel a népet
aláírni egy petitiót, melynek célja, a miniszterium
elbocsátását kéri. A petitió az utcákon kitett
asztalokon van elhelyezve.

Turinban egy ligát akarnak alakítani, melynek
tagjai kötelezzék magukat, hogy mindaddig nem
vesznek francia árukat, míg ezek Róma birtoklá-
sát kérdésbe vonják.

Nápolyban pedig a brigantáság újra nagy
mérvben lábra kapott s újra fel kezdenek a Bour-
bon bujtoztatások tűnedezni.

Mindez azonban nem annyira aggasztó, hogy
a miniszterium ne lehetne a helyzet urává.

A „Moniteur” jelenti, hogy szemben a kü-
zelebbi eseményekkel, a melyek az egyházi állam-
ban történtek, a császár kiadta a parancsot, hogy
a harmadik divisionak Toulonból Olaszországba
leendő menetelésre kiadott parancs vonassék vissza.

Azt is írják, hogy Algirba is ment parancs,
mely a zuávok elindulását felfüggeszté.

Egyébiránt a már elfoglalt pontokat a fran-
ciák éppen nem akarják elhagyni; sőt, mint az
„Opinione” mondja, Cornetot és Tolsat megszállták
a francia hadak.

FRANCZIAORSZÁG. A „Temps” egy figye-
lemreméltó cikket közöl „Francia- és Olaszország”
felirattal, melyből átvesszük a következőket:

A mi második római expeditióknak Porosz-
szágnak megér egy második Sadowát. A nélkül,
hogy helyéből mozdulna, elfoglalja helyünket. És
mi, mit teszünk mi? Saját kardunkba rohanunk.
Ha valaha — mitől Isten menten — kitörne azon
harcz, melyet mindenki előrelát, teljes bizalmamat
vetem hazám erejébe. De vegyék fontolóra ezen
szavaimat is: Azon napon, tul a Rajnán a hírlapok,
írók, a parlament, a fejedelmek és a nép csak
azt fogja hangoztatni egyhangulag: „Poroszország
és Németország, ez a modern állam, Franciaor-
szág a syllabus. Jertek népek és választzatok!

Vajjon Németország küldte-e valaha hadsere-
geit a világba, hogy egy népre Luther és Calvin
szellemi és világi uralmát rátkulmálja? Nem, tartó-
kodott minden egyházi kérdéstől; sem szellemi köz-
séggel, sem semmi elszigetelten álló rommal nem
szövetkezett: ez az ő, ez a jövő parancsszava,
ezek a szent, a népeket rajongóvá tevő szavak,
melyeket a porosz kormány és népe töltünk elvett.
És mit hagytak nekünk, miről beszélünk? Beavat-
kozásról, osztrák, francia, bajor, spanyol vegyes
megszállásról vagy idegen csapatok partraszállásá-
ról Olaszország szívében, határozott vagy határo-
zatlan időre!

Hogy állunk mi? A többiek a civilisált világ
névében beszélnek, mi a katolikus világ névében!
Mi magunkról úgy beszélünk, mint önmagunk egy
törredékéről. Ha minket hallanak, Franciaország
csak már katolikus, csak még latin nemzet.....

A katolikus zászló Spanyolországot azzá tette, a
minek ma látjuk, és tavaly Ausztriának Sadowát
szerzett, minket megajándékozott Mexikóval. Ezen
zászló már nem elég nagy, hogy a modern Fran-
ciaországot fűdözze; csak a romok házába ve-
zethet. A mexikói expeditió által elidegenítettük
magunktól Amerikát, tavalyi vigyázatlanságunk ál-
tal létre engedték jönni a német egységet, és pe-
dig magunk ellen. Az újabb római expeditió által
elidegenítjük magunktól Olaszországot és a latin
népeket, a honnan eredeztetjük magunkat és kik-
kel rokonságban lenni mondjuk magunkat.....

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az országgyűlés elé — biztos hal-
lomás szerint — legközelebből következő, a mi-
nisztertanácsban már elfogadott törvényjavaslatok
fognak terjesztetni: 1. A zsidó emancipatio. 2. A
vasútak és csatornák telekkönyvezése. 3. A hono-
sítás.

* Kolozsmegye főispánja a most lefolyt
bizottmányi gyűlésen b. Orbán Balázst, legifj. gróf
Teleki Domokost, gr. Bethlen Istvánt, b. Wesselé-
nyi Bélát és Schilling Rudolfot tiszteletbeli főjegyző-
ökké; jelenlegi közig. aljegyző Kozma Albertet
tiszti. törvényszéki jegyzővé; Gál Gyulát, gr. Béli
Ákóst, Pálfi Miklóst, Péterfi Domokost, Tolvaj Be-
nedekeket és Schilling Ottót tiszti. aljegyzőkké ne-
vezte ki.

* Egy szép pohárköszöntés. A Ko-
lozsmegye közszeretében álló, derék főispánja által
e megye bizottmányi gyűlésének első napján adott
ebéd alkalmával mindenki előtt feltűnt egy gyö-
nyört toist, mely hazánk egyik leglelkesebb s ma-
gas miveltégtől leányára, a főispánnéra, született
gr. Bethlen Paulina ő nágára mondatott, s kitűző
lelkességgel megjeleneztetett. E pohárköszöntés így
hangzik: „Magyar bölgynek születni: nagy és szép
gondolat.” Ki a költő és szavait nem értené, imád-
kozzék az ő jó sorsának, hozza közelébe főispá-
nunk tisztelt neje gr. Eszterházy Kálmáné ő nagy-
ságának, a ki tudja, hogy a jótékonyaság otthon
kezdődik, de ott nem végződik, mert nálunk a ház-
hoz oly közel van e haza, kiszáll a házból a há-
zába, s a költőként: „szíve lángjába mártva szü-

vétnekét, hazája szerelmére tanítja gyermekét.” Mit
kivánhatunk mi neki e rá és rák oly tüneményes
napon, mint azt: legyen ő áldva ott, a hol érde-
mei vannak: házában és hazájában, s azok a kis
gyermek, kik most a remény angyalaiként mo-
solyognak körülötte, „sokáig éljenek, lassanok vi-
rult hazát, sok rossz idő után egy jobb kor csilla-
gát!” — Megvalljuk, bajosan jutottunk hozzá, mert
a ki azt mondta, egyike legszerényebb, érdemes
honfittársainknak, s barátai hosszas kérésére csak
azon kikötéssel adta át a szöveget, hogy neve —
Lészai Lajos — annak közlésénél ne említették fel.

— Haynald Lajos, Erdély egykori feje-
tetlen püspöke, jelenleg kalocsai érsek úr ő nmgá
a szászrégeni építendő rom. kath. elemi iskola ré-
szére 200 frtot ajándékozott urbéri kötvényekben.
Éltessen sokáig a derék és kegyes főpapot!

— Az arad- és debreczeni vonat e hó 10-én
Szolnoknál összekötözött, midőn tetemes sérülés is
történt. Történt e haláleset, még nem tudjuk. A se-
besültek közül többet mindjárt ott vettek gyógyke-
zelés alá, többet e célból Aradra szállítottak.

— A távirati levéldíjakat le fogják
szállítani. Az egyszerű távürgöny ára 80 kr. he-
lyett 50 kr. lesz, az egyszerű levél pedig 5 he-
lyett 3.

— Virágháti Farkas a n.enyedi tanács
s ref. egyház főjegyzője f. hó 8-kán elhunyt.

— Ma este a Vörösmarty Mihály emléke-
zetére dísz előadás leend.

— Pécskán az ott állomásozó katonaság s
a polgárság között véres összecsörrenés történt. A
sajnos dolog egy lakoma alkalmából fejlett ki, me-
lyen néhány katona hivatalnail is részt akart venni.
A polgárok ezt ellenezték, s erre aztán oly zűrzav-
er keletkezett, hogy az egész ottani helyőrség
fegyverre állt. A katonák közül egy alhadnagy
agyonütöttetett, több közkatona nehéz sebekben fek-
szik, a polgárság közül számosan megsebesültek.
Aradról vegyes (polgári s katonai) bizottság ment
ki Pécskára, hogy ez ügyben vizsgálatot tegyen.

— A közbiztonság Pesten most oly roz-
zában áll, mint tán még soha sem. A Röchus-kör-
házban nyolcz súlyosan megsebesült egyén fek-
szik, kiket éjjel az utcán szűrtak meg. Vasárnap-
ról hétfőre virradóra éjjel is két ilyen eset történt.
E mellett a lopások, betörések sat. száma folyvást
tetemesen növekedik.

— A Fertő tava már csaknem egészen
kiapadt, alig maradt itt ott egy kis moocsár. Az ösz-
ses kiszáradt terület körülbelül 59 ezer holdat tesz.

— A képviselőház kérvényezési bizott-
mányának jelentése szerint Tordamegye Gyéres
városa közönségének folyamodása, melyben hely-
hatósági jogaiba való visszahelyeztetését kéri, át-
tételt a belügyminiszteriumhoz, oly célból, hogy
ebben az illető megye meghallgatásával intézkedjék.

— A fővárosi alsóbb rendű hivatalno-
kok sanyarú helyzetét ecsetelvén a „Hon”, néze-
teit a „P. Napló” szíve mélyéből magáévá teszi, s
azt a következő megjegyzéssel kíséri: Ez időszerű
felszólalás kapcsán mi is sietünk felhozni, hogy
a mai nagy árak melletti megélhetés igen sürge-
tően igényelné a közszolgálatbeli hivatalnokok, s
különösen a városokban lakó hivatalnokok fizeté-
sének fölemelését, mert ha tekintetbe vesszük,
hogy egy inas vagy szolga a fővárosban 20—30
forint bért kap havonként, egy iparos segédnek,
például asztalos-segédnek 2 frt, 2 frt 50, sőt 3 frt
is fizetnek naponként, egy puskaműves-segéd
22—25 frtot keres hetenkint; s így egy asztalos-
segéd 60—90 frtra, egy puskaműves-segéd 80—100
frtra megy havonként, egy alig 20 évet betöltött
fiatal ember nagyobb kereskedő-házaknál, mint
könyvvivő, vagy mint levelező évenként 2—3000
forint készpénz-fizetést kap és szabad lakást, ezen
felül újévi és húsvéti, néha jelentékeny összeg
ajándékokat, azon szomorító következtetést vonhat-
ni, hogy a tudományos pályá napszámosai vannak
legrosszabbul fizetve. S miután hivatalnokok nagyobb
számmal ezer forintot alóli évi fizetést kapnak,
azon elkéserítő helyzetbe jutottak, hogy egy iparos-
segéddel állanak anyagi és jövedelmi tekintetben
párhuzamosan, miért is méltán felsőhajthatnak mind-
azok, kik éltük legszebb részét nagy költsékezés
mellett a tanulmányoknak szentelve töltötték, tudó-
mányos miveltésük, képességük, állásuk arányá-
hoz képesti illendő díjaztatás reményében a nehéz
pályára szánták magukat, épp e pályán kénytele-
nek szűkséggel küzdeni, s mégis állásuknak meg-
felelő módon a társadalomban megjelenni. Ideje
volna tehát ez abnormis helyzetet segíteni.

— Magyar kölesön. Az „A. A. Ztg”-nak
írják Párisból: „Ha a mai bürze nem csaldott s
a római komédia valóban be van fejezve, ugy a
magyar kölesön is rögtön előtérbe fog lépni, mely-
nek biztosítva van a Rothschild-ház jó akarata és
közreműködése. Fack magyar miniszteri tanácsos
még itt tartózkodik és a kölesön kiírása már csak
attól függ, hogy Olaszországból minő szél fú.

— Jénában, melynek egyetemén igen sok
magyar ifju keres évszázadok óta magasb kiképez-
tetést, ez idő szerint 22 magyar van. A magyar
egylet meglehetősen virágzik, s tagjai mellükön ke-
resztül nemzetiszin szalagot viselnek, mivel ott min-
den egyet jelvényt visel. Könyvtárak mintegy 400
kötet.

— A pápa uralmának mily kevés védője
van az olasz nép között, mutatja a külni lap egyik

tudósítása. Viterboban és Velletriben összegyűlt a
nép szavazására, s e két helyen 34,700 ember a
pápa megbuktatására szavazott, míg a status quo
fenntartása mellett csupán 400 ember volt.

— Garibaldi további sorsát illetőleg a tu-
dósítások igen eltérők egymástól. — Az „Epoque”
és a „Journal de Paris” azt hallja, hogy Garibaldi
vádállapotba helyeztetnék. Az anconai és perugiai
államügyészek már meg is érkeztek volna Flo-
renzbe, hogy részt vegyenek ama kérdés feletti
tanácskozásban: mely törvényszék elé állíttassék a
tábornok; Speziába egy hajót küldtek volna, hogy
Garibaldi Livornoba hozza, honnan a fővárosba
vitetnék. — A „Liberté” ellenben azt állítja, hogy
Garibaldi két fia Angolországba ment, hogy ott egy
amarikai hajót béreljenek ki, mely Livornoba men-
ve, Garibaldi családjával együtt Amerikába szállí-
taná. Az olasz kormány ebbe beleegyezett volna,
azon kikötéssel, hogy az elhajózás még a parla-
ment összehűlése előtt történjék. Az amerikai követ
Garibaldi, mint az Egyesült Államok polgárát, re-
clamálta volna.

— Özevgy Damjanich Jánosné
válasza a kolozsvári és kolozsmegyei
honvédegylet 1867. november 4-én tartott
közgyűléséből táviratilag hozzá inté-
zett részvét nyilatkozatra.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Kellemes meglepetéssel, örömeim egy ma-
gasztos érzet-nemével vettem a nagy megtisztelte-
tést igen tisztelt honvéd-rokonaimtól, a távürgöny
által nyilvánítot részvét nyilatkozatot.

Megható érzettel mondom halálközszönetet tisz-
telt honfittársaimnak e gyöngéd megkülönbözteté-
sért. Adja az ég, hogy ohajunk teljesülve, imádozt
vértanúink feltámadásának valósulását, szent ha-
zánk és nemzetünk szabadságában és boldogságá-
ban feltalálhassuk, ez nyújthatna némileg vigaszt
egy elvesztett morális életért.

A magyarok Istene legyen velünk, fogadja a
tisztelt közgyűlés, honleányi érzettől telt keblem
melyéből legőszintébb üdvözetemet. Megkülönböz-
tetett tisztelettel vagyok.

Pest, november 8-án 1867.

Damjanich János özvegye.

— Értesítés a „kolozsvári és kolozsmeg-
yei honvéd-egylet” alakulásáról. Az egylet szám-
lál 422 igazolt honvéd-tagot. Alakító közgyűlést
tartotta 1867. nov. 3, 4, 5 és 6-dik napján. Az
egylet iisztviselősege általános szavazattöbbséggel
következőleg lett megválasztva: elnök: Bogdánfi
Antal; első alelnök: Márk Adolf; második alelnök:
Bíró Ede; pénztárnok: Tamási János; első jegyző:
Szász Róbert; második jegyző: Pap Áron. Vá-
lasztmányi tagok: Bányai Samu, Bányai Vitális,
Barkó Ferencz, Bartha János, Bogdán István, Csi-
szár Samu, Finály Henrik, Forró Elek, Gálfi Ká-
roly, Gyarmathi Miklós, Haray Viktor, Lugosi Jó-
zsef, Macskási Antal, Mamicza János, Olasz Károly,
Sallai István, Sárkány Ferencz, Spaller Károly,
Szabó Ádám, Szász Gerő, Tompa János, Zattler
Mihály, Váradi György, Vizi Endre. Az egylet tisz-
teletbeli választmányi tagjainak megválasztottak:
Perezel Mór, Klapka György, Vetter Antal, Piquetti,
Gáspár Endre, Czecz János honvéd tábornokok és
Bethlen Gergely honvéd ezredes. Kolozsvárt, nov.
9-kén. 1867. Bogdánfi Antal h. alezredes, elnök.
Szász Róbert, egyleti jegyző.

— Értesítés. A „kolozsvári és kolozsmeg-
yei honvéd-egylet” kebl szűkségei fedezésére idei
november 23-kán a városi redoute termében zárt-
körű táncvizsgálat rendezend. Belépti díj szemé-
lyenként 1 frt 50 kr. Mi is előlegesen is közudo-
másra hozatik. Kolozsvárt nov. 10-én, 1867. A
„kolozsvári és kolozsmegyei honvéd-egylet” 1867.
november 9-dikén tartott választmányi üléséből.
Bogdánfi Antal h. alezredes, elnök. Pap Áron, egy-
leti jegyző.

— Értesítés. A „kolozsvári és kolozsmeg-
yei honvéd-egylet”, az ezen város és megye ter-
ületén lakó honvédek igazolását ezentel minden
bét csütörtök napja délután 2-től 5 óráig az egy-
let igeiqlenes szállásán, belmonostor utca 170-dik
számu ház első emeletén, folytatni fogja, mi is
ezennel közudomásra hozatik. Kolozsvárt, novem-
ber 10-kén, 1867. A „kolozsvári és kolozsmegyei
honvéd-egylet” választmányának 1867. november
9-kén tartott üléséből. Bogdánfi Antal h. alezredes,
elnök. Pap Áron, egyleti jegyző.

— A vetések megdőlése ellen az
„Allg. L. u. Fw. Ztg”-ban egy gazda állítja, hogy
mihelyt a vetéseken annak előjelét észreveszi a
gazda, s arról a harmatot leseperteti — vetését biz-
ton megóvhatja a megdőléstől. Az eljárás szerinte
következő: két ember vékony lécezt húz végig a
vetés fölött, oly módon, hogy az azzali érintés ál-
tal a kalászkok erős mozgásba hozassanak, s ezál-
tal rólók a harmat lepergessen. Egy helyen 2—3-
szor is végig kell menni, s az eljárást minden két
nap mindaddig ismétetni kell, míg a vetések túl-
bujá növése meg nem csökken. A műtételt termé-
szetesen korareggel, midőn a harmat legnagyobb,
kell végbevenni.

— Csillagbűllás. Ha a csillagászok nem
csalódnak, s a csillagászat számításai már csaltat-
lanok, az idén lehetünk pompás csillagbűllásnak
tanui. A novemberi lebvény — bolygódok — így
nevezik tudományos nyelven a „hulló-csillagot.”

hosszabb időköz után tünnek elő seregestől. Arago 1799. nov. 12-én három óra alatt 240 ezerre teszi a lovények számát. A csillagászok azt állítják, hogy ilyesmi minden 34-dik évben fordul elő, s utoljára 1833-ban volt látható.

— A jászvárosi „Dreptul Moldaviei” lap a veres pártot, azaz a mostani oláhországi kormány pártot így mutatja be olvasóinak: „Egy tolvajbanda, banditák fészke, árulók társulata, törvényszegők gyülekezete, gyávák egyesülete, gyalázatosok, gyilkosok csapata; társaság, mely a haza vagyontát zsarolja, olyan klika, a mely megvet minden jogot és hazafiságot; olyan kulcs, melylyel bezáratik a nemzetek örökre minden szép reménye; olyan kör, mely az uniónak az utolsó dűfét fogja megadni; olyan forrás, melyből ama mérges folyadék forr, a mely a románokat meg fogja ölni; istentelenek szövetsége, mely megfojtotta a vagyonbiztonságot, mindenkinek becsületét és életét; árulók, kik testvéreik jogait az idegen országokból kiűztötteknek adják; szemtelenek, a kik minden népek előtt lealázták minket; ravaszok, kik módokat találtak erszéneink kiűzésére; ebek, kik orozva marnak, stb. stb. — Hasonló válogatott szavakkal él az „Independence romana” is e párttal szemben.

— Hajutánzás növényből. Californiában egy növényt fedeztek fel, melyet ott soaprootnak neveznek, a szálat ügyes kezelés mellett az ember-hajtól meg nem különböztethetők. A párisi fodrászok feszülten várják az első Havrebe jeltelt küldeményt azon országból, mely oly szerencsés volt a világot tömegesen elláthatni arannyal, búzával s most hajjal is; e haj azon előnnyel bír a természetes felett, hogy nem fog megütődést szülni, ha netalán a levelebe esik egy szála.

Nemzeti színház. — Hétfőn, nov. 11. „Ernáni.” Az operai előadásoknak megvan azon szerencsétlensége, hogy egyetlen szereplőt az tökéletesen el tudja ejteni. Ez történt Verdinek ezen szép dalművével is, mert a czímszerepet adott Gazdag életlen játéka és még életlenebb éneke azt teljesen élvezhetlenné tette, s valójában el kell szomorodnunk, valahányszor Gazdagnál a természet szép adományát, ritka szépségű tenor hangját, elvesztve látjuk, annál inkább, mert ő már nem egészen kezdő, kinél a megszokás és tanulmány még helyrehozhatná a hiányokat, hanem, úgy látszik, hogy teljes hivatottság hiánya, vagy pedig oly leküzdhetetlen félelem, mely nem engedi tehetségének kellő kifejtését és érvényesítését, főként ez este, hangja sokszor teljesen fennakadt s megtárgadta a szolgálatot. Elvira szerepét Miskovics Irma igen szépen énekelte mindvégig; Odri kitérőt Sylva volt; Széphegyi „Don Carlos” szerepét tényleg adta, helyen-helyen szépen énekel, bár játékában hiányzott a szerepigényelte méltóság, mozdulataiban azon kerekdedség, melyet egy kezdő énekesnél különben követelnünk sem lehet. Mindezekből pedig azt vonhatjuk ki conclusumként, hogy színházunk áldozatkész igazgatójának — ha az operai előadások érdekét akarja tartani — sürgős teendője egy tenoristáról gondoskodni.

Kedden, november 12-én: „Az üldözött honvéd,” ugyanazon szereposztással, mint multkor, azon kivétellel, hogy Karikás szerepét most Sántha helyett Ujfalusi adta, s játéka különben tényleg lett volna, csak hogy igen kiabált, mi különben Ujfalusinak szokásos hibája; multkor a commissarius szerepében ez nem volt annyira felül, mert ez az akkori commissarius urak szokása volt. A commissariust ez este Stupa adta és pedig nagyon jól jellemezve ezen többnyire szolgálóból egyszerre urrá lett, patvarkodó, hányveti egyénisége.

ket, kik a muszka kancsukák iskolájának becses mintaképei voltak, oly mintaképei, melyeknek még emléktől is borsózik a becsületes magyar ember háta. Közönség most is szép számmal.

Hivatalos értesítések kivonata.

Postahivatal állott fel nov. 10-én F. Fehérmegyében levő Blüskös helységben. Árverések: Kolozsmegye törvényszékénél Zsigmond Miklós m.-n. zsombori fekvő nov. 30. — Kolozsvárt Bagaméri Istvánnak a hidelvén levő háza 1868. jan. 3, febr. 4. — Hunyadmegye hátszegi törvényszékénél a b. Nopcsa csödtömeghez tartozó a.-farkadini birtok nov. 21.

UJ POSTA.

— Pest, nov. 14. A képviselőház tegnap ülést tartott, melyen Radich Á. emlékiratot nyújt be a fumei vaspálya tárgyában. Ugyanez ügyben interpellálja a közl. minisztert, ki a választ az interpellatio közlése után igéri. — Jókai A. a belügyminiszterhez intéz interpellatiót, azon szegyeteljes kereskedést illetőleg, mely Konstantinápolyban oda hurezott magyar nőkkel üzetik. — A belügyminiszter kijelenti, hogy e konstantinápolyi ügy állásáról nincs értesülése, azonban megígéri, hogy valamint Alexandriában intézkedett, itt is érvényesíteni fogja erélyét. — Miletics Szvetozár három interpellatiója olvastatott fel. Az első a „Germania” gözűsön szerb és román alattvalókon ejtett sérelemről, a második a „borvát-ügyről” szól, a harmadik a „szerb congressus” iránt a miniszterium által előterjesztendő törvényjavaslatot stírgeti. — A miniszterelnök válaszában azt mondja a terjedelmes interpellatiókra, hogy azok kettőt árulnak el, hogy az illető képviselő igen kíváncsi, és hogy nem tudja az interpellatiók természetét. Az inter-

pellatiók tárgyára elmondja, hogy a „Germania”-ügy iránt el van rendelve a vizsgálat; Horvátország ügye közmegelegedésre fog elintéztetni s elnyomásról nem lehet szó; a szerb congressust illetőleg pedig a törvényhozás majd fog intézkedni annak idejében. —

A Bösörményi-ügyben kiküldött 10-es bizottság beadván pótelentését, azt mondja benne, hogy a rendelkezésre adott okmányok tartalma nem szolgáltatott alapot a bizottságnak arra nézve, hogy oct. 25-én adott véleményét módosítsa vagy éppen megváltoztassa. Bösörményit kiadni véleményezi.

— Bern, nov. 13. A franciaia követ a szövetség tanácsnak ma egy körsürgényt adott át, mely a római kérdés tárgyában az összes európai kormányokat conferentiára hívja meg.

— Páris, nov. 13. Niquet orvoskari tanár és Acolas ügyvéd elfogattak és lakásaik megmotoztattak. A rendőrség — hírszerint — egy 18 tagból álló titkos társaságot fedezett volna fel, s ezen személyek el is fogattak.

Gabonaár Kolozsvárt nov. 14-én 1867.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 4 frt 50 kr. Elegybúza 3 frt 6 kr. Rozs 2 frt 70 kr. Árpa 1 frt 70 kr. Zab 1 frt 50 kr. Törökbuza 2 frt 10 kr. Pityóka — frt 76 kr. Marhabús fontja belváros 16, külvárosban 15 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Nov. 14-én: 5% Metaliques 100 frt 57.—, 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 66.80. Kamat 58.50. 1860. Kölcsön 83.—. Bankrészevény 687.—. Hitelintézet részvény 200 frt 181.—. London 10 ft st. 100 frt 23%. Kr 123.30. Ezüst 121.—. Cs. királyi arany 5.85.

Nov. 12-én: Földtehermentési kötvény Magyarország 71.25. Erdélyi 64.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(367)

(1—3)

Felhívás a kolozsvári takarékpénztár alakító közgyűlésére.

A magyar királyi miniszterium f. évi julius 2-karól kelt előleges engedélye alapján a kolozsvári takarékpénztár részvényeire az előjegyzés megtörténvén, az alakítás megkívántató ezer részvény alá van írva, — az előleges engedély tárgysorozatahoz képest közgyűlés tartása van napi rendben, melynek tárgya: az alapszabályok végleges megállítása.

A közgyűlés f. évi dec. 5-én d. u. 3 órakor fog megtartatni.

Kolozsvár városa közgyűlési termében, melyre minden részvényes ezennel meghívatik.

Hogy a t. cz. részvényes urak a gyűlésben résztvehessenek, felhívattak: hogy az aláíráskor nyert előjegyzési nyugtáikat f. hó 30-ig az alapszabályszert ideiglenes nyugtákkal kicserélni, s arra a gyűlésbeni részvételére szükséges igazoló jegyeiket a gyűlés előtti napig kivenni sziveskedjenek.

Kolozsvár, november 12. 1867.

a kolozsvári takarékpénztár elnöksége.

KORBULY GERGELY,
idgl. alelnök.

KÖVÁRY LÁSZLÓ,
idgl. titkár.

(366)

(1—10)

Éppen most érkeztek friss téli csemege-cikkek.

Kitűnő jó téli-gyümölcsök u. m. Malaga-, szultánfüge-, hasas-mandula-, amerikai-dió-, magyaró-, olaszgesztenye, s többféle csukorba főtt gyümölcsök.

Angol- és orosz-szárdinák, szárdelli, kapornya, finum hazai és francia-mustár, angol mixedpickles, grációchocoládé, valódi ementáli és Romadour-sajt, s többféle kitűnő jó hazai sajtok, ohinal és orosz-theák, cubai, jamaicai és hazai-rum.

Tokaji, vöslai és budai-borok.

Vöslai-pezagóbor és champagnerek.

Többféle elősmert jószágú kávék és finum csukor, minden egyéb fűszer és festék-cikkek, nagy mennyiségben és jutányos áráért kaphatók Kolozsvárt.

CSIKY TESTVEREK

fűszer-, festék-, anyag- és olaj-kereskedésükben.

(334)

16/11

(5—*)

BOSKOWITZ A.

optikai és diszárú raktára

a gróf Rhédei-féle házban alatt a nagy kávéház mellett
KOLOSVÁRT AJÁNlja:

Kettős nézőcsöveit (Operngucker) . . . 5 frtől 100 frtig.
Távesöveit 4 frtől 70 frtig.
Örsipitéit (Zwiker) 1 frtől felfelé.

Fényképeit a legnagyobb választékban 10 frtől 20 és 40 krig. Különféle urak és asszonyok számára való fényűzési cikkeit a legjutányosb árakban.

Mindenféle mérnöki és rajz eszközeit és czirkalmait.

A cs. kir. katonatisztek és hivatalnok urak kaphatnak nézőcsöveket havonkénti részlet fizetés mellett.

Megrendelések mindenhol elküldetnek postai utánvét, vagy az érték előretétele mellett s a nem alkalmas tárgyak visszaszereltetnek.

Tudósítás végett.

Hasonnevtl személyekkel Erdélyben sem üzleti, sem atyafiságos összeköttetésben nem állók. A czímetet mint fent kértik hozzájuk juttatni.

(327)

16/11

(6—8)

ROSENTHAL H.

bécsi glycerin vas- és vas- gyomor-ligueure.

Melyek udvari tanácsos prof. Oppolzer által Bécsben Dr. Kovács, dr. Balassa és dr. Löwy — által Pesten — kitűnő vas- készit-ménynek ismertettek el, különösen gyógyítólag hatnak gyomorbajokban, aranyérben, sárgaságban, vérhiányban, rozsol táplált, görvélves, ideg- és ingyöngye egyéneknek stb. s a bécsi cs. kir. beteg-ápolóházban már több év óta jó sikerrel használtatnak.

Egy kis palack ára 1 frt 35 kr.

„nagy” „2” — — — — —

ROSENTHAL H.

A fennebbi ligueurek valódi minőségben kaphatók:

Segesvárt: Teutsch J. B. urnál; főraktár.

Fejérvárt: Dr. Reckert „

Brassóban: Jekelius Károly „

Cs.-Szeredán: Gözsy A. „

Szebenben: Dr. Gaiser G. A. „

Nagy-Selyten: Szenczy Gábor „

Medgyesen: Wolff W. „

Köhalmon: Nagelschmidt S. örökösainél.

Sz. Udvarhelyt: Kaunz A. Ján. urnál.

Főraktár egész Erdélyre nézve: TEUTSCH J. B.-nél Segesvárt.

STEIN JÁNOS könyvtárusnál Kolozsvárt kapható:

Koronázási emlékkönyv.

Diszes kiállításban, 18 képpel és szöveggel, aranyozott diszkötésben ára 8 frt.

Közönséges kiadás, keménykötésben ára 5 frt.

Kis-népkiadás, keménykötésben 3 frt.

Deák-tolla

kétféle u. m. hegyes és tompa-orrú, 1 skatulya 12 ducet 1 frt 40 kr mint Pesten.

!! Uj női-divatczik papirból !!

Stein J. könyv- és papir-kereskedésébe most érkeztek és nagyválasztásban kaphatók:

Női gallérok és kézelők papirból,

melyeken a legfinomabb himzések szebbnél szebb mintákkal családásig vannak utánozva.

Egy rendbelinek ára (kézelők és gallér) 20 kr. melyeket — kissé vigyázva — több napig lehet viselni, egyes darab 8 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74. sz.)

A tudalom kérdése. Beköszöntő beszéd, melylyel az erdélyi ev. reformátusok m.-vásárhelyi főiskolájánál philosophiai tanszékét 1866 szeptember 5-én elfoglalta Szász Béla, tanár. Ára 30 krajczár.

Egy falat kenyér története. Levelek az ember életéről. Mindkét nembeli növendékek számára Macé J. nyomán dolgozta Szász Domokos. Ára fűze 1 frt.

Szavalmányok növendék leányok számára. Összeállítá Réthi Lajos. Ára 80 kr.

Szerelmi pikantériák a frauczia udvari életből. Oettinger után közl Balázs Frigyes. Ára 1 frt 20 kr.

(360)

(3—3)

Gyümölcsészeknek!

Több 1000 darab

3 és 4 éves fák

a legnemesebb gyümölcsfajokból eladatnak, darabonként 30 és 40 krért.

Fehéregyházán a

kertészeti-igazgatóságnál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)

Hunyadmegyében a pestesi-járásban kebelezett Bácsi helységének közbirtokossági ital árulási joga folyó év december 2-kán a helyszínen tartandó közarverés útján három évre haszonbérbe adatik, hozzá szállani kívánók 100 frt bánátpénz kötelezettség járulni — a feltételek helyben megtekinthetők, Dévai Nagy László urnál mint a birtokosság meg hatalmozatjánál.

(365)

(2—3)